

„Edinost“

Izšla enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4. uri zvečer.

Naročilna značka:

za celo leto 34 kron
za pol leta 13 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačeval naprej. Na naročbo brez priložene naročnine se uprava ne odziva.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 avč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 avč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglaš

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana osmrtnica in javne zahvale domači oglašitvi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Neprankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upraviteljsko. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upraviteljsko, in sprejemanje inšertov v ulici Molin piccolo št. 3, 11. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

„Koroška se pogreza“.

I.

Pod tem naslovom priobčuje »Slovenski Narod« od 11. februarja članek, ki govori o usodi slovenske šole pri sv. Jakobu v Rožu. Predno pa kaj več omenjamo iz tega poročila, navesti hočemo še nekoliko od drugod o istem predmetu.

Državni poslanec g. Fr. Povše je v proračunskem odseku govoril tudi o šolskih stvarih na Koroškem in Primorskem.

Celovski »Mir« od 13. februarja pri naša članek pod zaglavjem »Naše šolske razmere« in o šoli pri sv. Jakobu posnemlje iz govora Povševega med drugim tole: »Po dolgem naporu so dosegli občani v Št. Jakobu v Rožu, da se je po odredbi in razsodbi učnega ministerstva osnovala slovenska ljudska šola, bela vrana v tužnem Korotanu! Trinajst let deluje ta šola s povoljnim uspehom in sedaj, ko občinski zastop in krajni šolski svet hočeta tako šolo, izmislili so si nasprotniki zviti načrt, da nabirajo podpise za petico, ki zahteva razdelitev te šole na slovenski in nemški oddelek! — Kaj so taki podpisi, kako se nabirajo, kako se prisilijo in pridobivajo, ni mi treba dokazovati natančneje. Protestovati pa se mora proti slabosti političnih oblastev, da upoštevajo take spletke, namesto da se držijo izjav v to poklicanih zastopstev. Dovolj se greši proti zdravemu temelju ljudskega šolstva, zato pozivljam ministra, da razsodi pravičnost in svojo razsodbo enemogoči nakane spletkarjev, ki se vmešavajo v šolstvo....«

Na to poročila »Mir« dalje: »V stvari šole pri sv. Jakobu v Rožu, pravi (naučni) minister (Hartel), da je gledč te šole došel naučni upravi priziv, ki do sedaj ni še rešen....«

Celjska »Domovina« ima poseben članek o koroških razmerah in v notici od 7. februarja piše: »Slovenska šola pri sv. Jakobu v Rožu dolži se po poročilu nemških listov že z drugim polletjem tekočega šolskega leta odpravi in nadomesti z utraktivno, t. j. nemško šolo. Slovenskega nadučitelja spravijo v pokoj in ga nadomestijo z nemškim hujšakom. — Ako pojde tako naprej, ne bo dolgo, ko slovenskega Korotana ne bo več.«

»Slov. Narod« pa pravi v svojem omenjenem uvodnem članku med drugim: »Redke so veči, ki nam prihajajo s Koroškega, pa še te so žalostne, kakor najnovejša o padcu skoraj jedine slovenske ljudske šole v Št.

Jakobu v Rožu«. List pravi dalje, da ta slovenska petrazrednica je bila za koroške Slovence to, kar je n. pr. štajarskim Slovincem naskakovana slovenska gimnazija v Celju. S slovensko petrazredno ljudsko šolo se je začelo v Rožu sredotočiti narodno življenje... Misliti je bilo, da je to trdnjava, katere Slovinci ne morejo nikoli izgubiti. Menda baš v tej samozavesti so si privoščali narodni boritelji malo preveč počitka... Padla je slovenska šola in žnjo propadejo prej ali slej vse narodne pridobitve. O poizvedovanju se je dobilo izmed 400 otrok za nemško šolo 300! — »Kako je to mogoče, vsklika »Slov. N.«, ko vendar politična oblast sama pripoznava, da v župniji živita nad dve tretjini Slovencev in le ena tretjina posiljenih Nemcev. Vkljub temu je podpisalo 150 posestnikov prošnjo na deželni šolski svet za odpravo slovenske šole.«

»Sl. N.« trdi, da prvo bombo je vrgel v šolo pri Št. Jakobu ministerski svetnik Berger, ki slovenski ne zna, pa je vendar konstatoval, da pouk v tej šoli zaostaja. Drugi naskok je vodil nemškutarski nadučitelj Woschitz, in naposled je poslala deželna vlada v občino Št. Jakob še beljaškega okr. glavarja Schusterja, da je poizvedoval, kakó mislijo občinarji. »In vspeh — završuje »Sl. N.« — je bil za nemštvo popolen. Že s prihodnjim šolskim polletom se odpravi slovenska šola v Št. Jakobu ter se uvede nemška. Dosedanjega zaslužnega nadučitelja pa pošljejo istočasno v pokoj. S tem je prišla usoda slovenskega Korotana za korak bliže svojemu propadu.«

Kakor vidimo, se poročila in sodba o usodi slovenskega Korotana vjemajo, in »Domovina« pa »Slov. Narod« sta pesimistična v toliko, da ne mislita, da bi naučni ministerstvo ne rešilo vprašanja takó, kakor hočejo Nemci. Od strani poslancev se je storilo, kar je bila njih dolžnost, in to ne le sedaj, temveč tudi v prešli letih, pred obstrukcijami v državnem zboru. Da li so pa slovenske stranke storile svojo dolžnost, je drugo vprašanje! In to se dostaja v prvi vrsti obeh slovenskih strank na Kranjskem. Ob priliki pretresanja razdora na Kranjskem sem se bil jaz dotaknil tudi vprašanja, kakó postopati obe stranki kranjski tudi gledč na Koroško, in njihino taktiko je bilo treba tudi na to stran označiti kakor pogubno. Sad te taktike vidimo sedaj pri Št. Jakobski šoli v Rožu.

več! Tvoja lahkomišljenost me sili, da se pred svetom delam drugačnega, nego sem v duši. Ves narod teži k jednemu cilju, upira se oblasti, ki mu ne dovoljuje napredovati potom narave in rešenja. Srce mi šepeče: Prav dela narod, a jaz ne smem korakati žnjim, jaz moram ostajati na strani oblasti. Zakaj? Da tebe in otroka obranim pred propadom, da rešim vsakdanji ta kruh, ki mi ga oblast daje, da me ne odstavijo od službe. O Klara! Klara! Da bi ti mogla pogledati v to srce, da ti je gledati v to obupno borbo raznih čustev, ki besne v njem, da ti je prešteti vse britke solze, ki v nočeh brez spanja padajo na moje vzglavje, ob, tedaj bi še le čutila, Klara, koliko si grešila!

Premagan od bóli je Dobranič klonil na svojo stolicu in si z rokama pokril lice, a zamolklo ihtenje je prodiralo iz njegovih prsi. Klara se je dvignila naglo, ali ostala je na mestu, stoječa kakor kamen. Lice jej je bilo blede na smrt, oči so jej plamele kakor nočni ogenj, a ustnici sti jej drhteli krčevito.

Sedaj je lahko izsledovati vzroke ter valiti krivdo na druge. Vsled svoje barve pripisuje »Slov. Narod« krivdo celó »tradicionalni zaljubljenosti v zveličalno nemščino«, ki so jo »zasejali med starim zarodom menihi, ki so imeli svoječasno šolo v sedanjem šentjakobskem župnišču.«

S kazanjem na tak vzrok ne dokažemo ničesar, ker menihi in v obče redovniki in tudi posvetni svečeniki so v poprejšnjih dobah sejali nemščino, a narod se je vendar izkopal, kjer so bile razmere na druge strani drugačne. Na Koroškem pa pritiska na Slovence tisočletni mogočni nemški vpliv, takó, da so si ohranili le majhen del nekdanj slavne slovenskega Korotana.

Fr. Podgornik.

Iz govora drž. poslanca dra. Ploja

povodom razprave o proračunu v seji zbornice poslancev dne 25. febr. 1902.

Odtiskanje hrvatskega in slovenskega jezika.

Hrvatski in slovenski jezik se na Spodnjem Štajerskem in v Primorju sistematično in konsekvntno odtiskata iz vnanjega občevanja strank z uradi. Še danes nimamo mi nijedne slovenske hrvatske srednje šole na jugu države... izvzemši, seveda, Dalmacijo. Utraktiviranje ljudskih šol napreduje na način, da vzbuja bojazen. Zadnji dogodki glede šole v Št. Jakobu, ki jih je večeraj tu načrtal spoštovani gospod poslanec dr. Ferjančič, dajejo jasno sliko, kam se podimo na Spod. Štajerskem in na Koroškem na polju germanizacije ljudskih šol.

To ni dovtip!

In še nekaj! Kakih 1400 starišev slovenskih za šolo obvezanih otrok je v letu 1883 (Čujte! Čujte!) predložilo prošnjo za osnutje ene slovenske ljudsko šole v Trstu. Na to v letu 1883 predloženo prošnjo še do danes ni bila izdana nikaka meritorična rešitev! Vee, kar smo izvedeli, je, da seto vprašanje nahaja sedaj še v stadiju studija (Čujte! Čujte!) To ni nikak dovtip, to je grenka resnica. To kaže prejasno, česa nam je pričakovati od birokracije.

Odstranjanje slovenskega elementa: zistem in princip.

Gospoda moja! Vladi niso neznane te tožbe naše. Ista pa ni našla dosedaj poguma v to, da bi z energičnim delovanjem na dež. oblasti, ki jej stavlja predloge ali pa same izvršujejo imenovanja, uplivala na iste v tej smeri, da bi bil o nameščanju v službe, o imenovanju uradnikov, v prvi vrsti odločilni

element službena in jezikovna kvalifikacija, ne pa, kakor je na jugu dosedaj sploh v navadi, pripadnost k nemškemu ali italijanskemu narodu. (Pritrjevanje.)

Naravnost grozen in v zasmeh vsakemu načelu pravičnosti je način, kakor se na Spodnjem Štajerskem izvršujejo imenovanja sodnih uradnikov. Odtiskanje in odstranjevanje slovenskega elementa od sodnih mest na Spodnjem Štajerskem je v zistem in načelo. In ta prozorni načrt, katerega duševni voditelj in zastopnik je predsednik višemu deželnemu sodišču v Gradeu, služi v to, da se na Spodnjem Štajerskem povspešuje germanizacija.

Mi smo opetovano izražali svoje tožbe in smo dokazali na podlagi konkretnih podatkov, da ta načrt v resnici obstoji. Ali blaga volja njegove ekscelence, gospoda ministra za pravosodje, ki naj bi bil v prvi vrsti minister justice ali po nemški (slovenski) povedano, minister pravičnosti, se še ni zgostila do takega samo ob sebi umevnega zavedanja svoje dolžnosti in do takega samo ob sebi umevnega poguma, da bi se postavil po robu temu načrtu predsednika višemu deželnemu sodišču — kakor bi bilo samo ob sebi umevno — z imenovanji, pravičnimi in ne po predlogih predsednikovih.

Dopušča se, da razmere na Spodnjem Štajerskem nadalje obstoje, proti čemer moramo že danes protestirati najodločneje. Povodom podrobne razprave o proračunu pravosodja nam bo še prilika, da na podlagi konkretnih dejstev dokažemo resničnost svojih trditev. (Pride še.)

Politični pregled.

V Trstu, 6. marca 1902.

Državni zbor. — Zbornica poslancev.

(Nadaljevanje večerajšnjega brzojavnega poročila.) V nadaljevanju razprave o državnem proračunu odgovarjal je ministerski predsednik dr. Koerber raznim predgovornikom. Oporekal je trditvi, da vlada v politični službi protežira plemiče ter je izjavil, da vlada deluje na pomnoženje okrajnih glavarstev in političnih uradnikov. Konstatiral je, da so v Avstriji jako ugodne razmere, kar se tiče bolezni med živino. Povdarjal je, da se morajo državni uradniki od najvišjega do najnižjega odtegovati političnim borbam, posebno pa še narodnim bojem.

Zanimiv je bil zaključek Koerberjevega govora:

»V zmislu zakona morajo uradniki služiti državi in interesom prebivalstva in so se vsaki pravici, ki je s tem v nasprotju, od-

»A ti?«

»Jaz? Jaz? O ne vprašaj me! Jaz sem se vprašal stokrat — ali nisem bil tako močen, da bi si odgovoril. Nu, pustimo to. Povej, zakaj si me vprašala, kako stojimo? Zakaj si tudi omenila Lucijino srečo?«

»Dekle je odbilo Repušića, ker da ljubi drugega.«

»Vem; ta fraza je vspeh tvoje vzgoje.«

»Ni fraza to.«

»No, kaj pa?«

»Živa resnica.«

»Da res ljubi?«

»Res. Prepričala sem se. Poznam jo.«

»Koga?«

»Vladimirja Milkovića, učitelja najinega sina.«

»Vladimirja« je planil Dobranič, »Vladimirja?« je ponovil zamislivši se.

»Menda uvidevaš, da je ta ljubezen neumna, nasprotna. Mladič nima še poklica; še le dovršuje nauke, mlad je.«

»Pa kaj torej?«

(Pride še.)

PODLISTEK

Vladimir.

Hrvatski spisal Avgust Šenoa, prevel M. C. I. Š.

IV.

Dobranič je nadaljeval:

»Meni ne dopuščaj opravila, da bi se briga za otroka, tebe ovirajo tvoje zabave, da bi mislila nanju. Kako sta nam otroka vzgojena? Za nič na svetu. Misliš-li, da si že spolnila svojo materinsko dolžnost, ako se ti sin s podkupljanjem in prošnjami vleče skozi šole, pa se bo, ko stopi na prag resnega življenja, videlo, da je nevednež, ki ne zna, kam bi se del? Mari je dosti, da tvoja hči umeje s pristihi preletavati preko glasovirja, brbljati dve tri besede francozki ter ugibati o najnovejši modi? Ali nisi pomislila nikoli, da je otroška duša tanjko stebelce, katero treba gojiti, da ne opeša in se ne posuši? Kaj bo iz tvojih otrok, ko jaz stisnem oči, ko pojdeti v svet? Da, še

povedali v hipu, ko so položili službeno pri-sego, tudi agresivnemu izjavljanju političnega menenja. Sploh bi bilo najbolje za javno življenje, za ugled urada in za njih lastno do-stojanstvo, ako bi mislili le na svojo dolž-nost. Usoda države bi gotovo ne ubrala druge poti, tudi ko bi se tistih sto tisoč uradnikov ne pečali s politikom. Zlasti narod vprašanje bi bilo s tem osvobodeno od nevarne primese. Ako pa upravni uradnik mora imeti politično mišljenje — in to pravim tu na glas v ravnanje za vse uradnike —, pa ga ne sme nikoli in ob no-beni priliki uveljavljati v svojem uradu in agitatorično tudi ne v svojem privatnem življenju. Narodna nezavestost ter politična ne-pristranost ne velja samo za deveterice mini-strov, ampak tudi doli do zadnjega prakti-kanta. Tako, in v nobeni točki drugače, mislimo mi o uradnikih, in le oni, ki po-stopa v tem zmislu, more računati na naše varstvo in našo skrb. Zlasti, ki se stav-ljajo do uradništva, postajajo vedno večje in težavnejše in jaz priznavam rad, da se pre-težno velika večina njih zavedajo dolžnosti, ki so jih vsprejeli se svojo službo».

Ko sta govorila še poslanca Schöpfer in Malik ter poročevalec baron Morsey je zbornica vsprejela točko »osrednje vodstvo in politična uprava«, na kar so prišli v raz-pravo ostale točke odstavka »ministerstvo za notranje stvari« razna točka »vodne gradbe« in »cestne gradbe«. Govorili so poslanci Kra-tochwil, Prochaska in Fresl, ki je imel na dve uri trajajoči govor v češkem jeziku. Na to je predsednik zaključil sejo.

Glasovanje o dispozijskem fondu.

Vsemu temu, kar je pisal »Slov. Narod« v prvi hip v opravičevanje glasovanja napred-nih poslancev in na kar smo reagirali po svoji novinarski dolžnosti, se nismo čudili toliko in nas ni presenetilo nikakor. In če bi hoteli govoriti prav odkritosrčno, bi morali priznati, da smo, sode po mnogih anteceden-cijah, pričakovali še hujega!

Presenetil, ljuto, bolešno presenetil pa nas je članek, došel istemu listu »iz poslan-skih srogov«. (Št. 51. od min. ponedeljka.) Kar svojim lastnim očem nismo mogli ver-jeti, ko smo prečitali v rečenem članku ta le odstavek:

»Ali pa morda misli mešana družbica, ki se zbira pod bombastično zastavo »slo-vanskega centra« in misli hrvatsko slovenski klub, da imata pravico zahtevati od naprednih poslancev, da postopajo z njimi soglasno in solidarno? Tako daleč že dolgo nismo po dogodkih iz polpreteklega časa. Najprej proti naprednim poslancom vprizoriti sramotno gonjo, kakor jo je vprizoril slovansk centrum, in okužiti tudi hrvatsko-slovenski klub, da je napredne poslance iz sebe izrinil, potem pa zahtevati, da le-ti postopajo in gla-sujejo tako, kakor da so z onimi v enem klubu, to je od slov. centra drzno, od hrv.-slov. kluba naivno».

V resnici: mi smo osupnili, zastrmeli, ko smo prečitali to. Tako brez ovinkov, narav-nost nam morda ni še nobena izjava poka-zala v propad, ob katerega robu stojimo po krivdi naših slovenskih razmer, kakor se je zgodilo tu. A teža izjave je ravno v dejstvu, da jo je pisal poslanec, zastopnik naroda. Na tem ni možno nič tolažiti, nič pojasnjavati, nič ublaževati in nič zavijati, ker je pove-dano jasno, določno in korajžno, da so se na-predni poslanci dali tudi ob tej, principijelno važni priliki zavesti o l misli na naše žalostne medsebojne odnose. Če pravi poslanec-avktor, da »tako daleč še dolgo nismo«, da bi imela »slovanski centrum« in »Hrv.-slo-venski klub« pravico zahtevati od naprednih po-slancev, da glasujejo ž njimi solidarno, pa mo-ramo izjaviti mi, da ravno ta izjava g. poslanca priča, da smo Slovenci res že tako daleč na krivi poti, da skoro ne bomo mogli več dalje... Je-li mar o glosa-vanju za dispozijski fond šlo za stvar, ka-tero je sprožil eden imenovanih dveh klub-ov?! Ali ni šlo marveč za to, da zastop-niki našega naroda ob najprimernejši priliki z glasovanjem izjavijo svojo sodbo o vladni po-litiki in sploh nasproti našemu narodu?!

Alutiranje na »dogodke iz polpreteklega časa« mora na vsakogar napraviti utis, kakor da so se napredni poslanci hoteli mašče-vati radi krivice — bodi namišljenih, ali resničnih, to je z ozirom na resnost slučaja irelevantno —, ki so se jim dogodile! A koga je zadelo maščevanje? Mari res rečena dva kluba? Ali ne marveč narodni interes, ker je narodna politika naša po tem dogodku

kompromitirana tako visoko gori čez glavo, da se more svet vpraševati povsem opravi-čeno, da-li sodobni Slovenci sploh še imajo kako narodno politiko?! No, tudi da je šlo za kako stvar, navstalo v enem rečenih dveh klubov, ne bi se nam zdelo postopanje na-prednih poslancev opravičeno, ako bi bila stvar dobra in koristna za narod: kakor bi morali grajati, ako členi rečenih dveh klub-ov ne bi glasovali za kako koristno stvar samo zato, ker je izišla iz kluba naprednih poslancev. (In če se vendar tako godi — no, potem kaže to, da »Edinost« vendar ni tako grozno abderitska radi tega, ker govori dan na dan, da domači boj v sedanjih oblikah nam mora konečno zastopiti vse!) Ali vsaj umeli bi v takem slučaju napredne poslance. Ne moremo jih pa umeti, da ob taki priliki, kakoršnja je glasovanje o dispozijskem fondu, niso mogli drugače, nego da so mar-kirali svoje stališče, ki je zavzemljevo v do-mačem medsebojnem prepiru, in da so raje pardoirali isto vlado, katere upravo so sami označili kakor skrajno nasprotno našemu narodu!

Torej ne, da nismo še tako daleč, ampak prav daleč smo že v — zmoti!

Povsem ponesrečeno je sklicevanje na češke veleposelnike in aristokrate, ki so si-cer navadno solidarni s češkimi poslanci, a so se ob glasovanju o točki »dispozijski fond« tudi ločili od njih. Mandat katerega ta-kega velikaša ima vendar povsem drugo vse-bino in obseg, nego pa mandat zastopnika, izvoljenega naravnost od naroda samega. Mandat tega poslednjega je spojen z vse drugačnimi obvezami, nego mandat, dobljen le pa privilegiju, ki ga uživa kakov stan. Že po naravi kakor mandat privilegirancev se takov velikaš ne more in tudi ne mara tako eksponirati, kakor se ljudski poslanec more in tudi mora, če je potreba. Ne more se ve-likaš, ker ga vežejo stare tradicije svojega stanu in njega razmerje do najvišjih faktor-jev v državi; a naravno je, da se tudi ne mara, ravno zato, ker ima svoj mandat za-hvaliti privilegiju in noče spravljati v nevar-nost privilegija, ki je tesno spojen tudi z njegovim lastnim interesom. Tu se torej man-dat popolnoma pokriva z osebnim interesom. Ljudski poslanec pa mora vsikdar braniti in-teresa naroda, tudi če je isti v navskrižu z osebnim interesom.

Čehi zamevajo to pololenje svojega plem-stva in je zato naravno, ako mu niso »zame-rili«, da ni glasovalo proti dispozijskemu fondu.

Jasna je torej razlika med mandatom privilegirancev in mandatom ljudskega za-stopnika in je torej sklicevanje našega po-slancea na češke veleposelnike do celoma po-nesrečen poskus opravičevanja.

Še mnogokaj važnega se imamo pogovo-riti z gospodom poslancem in zato smo prisil-jeni odložiti nadaljevanje za jutri.

Ponesrečen naskok na dinastijo Obrenovićev.

Iz Srbije prihajajo zopet sen-zacijonalne vesti. Ubogi narod srbski, ker ne more priti iz senzacij in nervoznega vzne-mirjenja. Srbija je prava dežela presenečenj. Življenje med strankami je razjedeno in raz-orano in dinastija se nikakor ne more konso-lidirati, odkar jej je nesrečni Milan se svojo politiko — ki je vse interese dežele in naroda podrejala njegovim osebnim potrebam in am-bicijam — izpodkopal in omajal temelje v narodu. Od tudi neprestani stresljaji, od tudi večne senzacije, ali na dvoru, ali na državni upravi. Nikomur se torej ne more zdeti čudno prizadevanje Karagjorgjevičev, da bi, izkoristivši razmere, spodrinili selanjo vlada-jočo hišo Obrenovićev ter sami zasedli srbski kraljevski prestol. Za časa Milanovega vla-danja bili so Karagjorgjevič bolj tihi ter je bilo malo slišati o kakovi propagandni njihovi. To je bilo brzkone radi tega, ker je imelo Slovanom sovražno inozemstvo, izlasti pa madjarski in nemški uplivi, Milana popolnoma v svojih rokah in ni to inozemstvo prav nič maralo, da bi se menjal srbski vladar. V sled tega ni imel sedanji pretendent knez Peter Karagjorgjevič nikake zaslombe v inozem-stvu, a ni je imel niti v Srbiji sami. Odkar pa je zased srbski prestol kralj Aleksander, posebn po smrti razkralja Milana, začele so se razmere v Srbiji nekako tako razvijati, da niso nič več po volji slavofobnemu ino-zemstvu, temveč se je v Srbiji začela tirati bolj slovanska politika, naslanjajoča se bolj na Rusijo. Inozemstvo je v sled tega omrzilo vladajočo hišo Obrenovićev ter se ozrlo po sedanjem pretendentu Petru Karagjorgjeviču. Kakor pa je vsak pretendent pripravljen po-

služiti se vsake ponujajoče se mu podpore, da doseže svoj cilj, tako je tudi Peter Kara-gjorgjevič z veseljem vsprejel podporo ino-zemstva.

V poslednjem času se je v Srbiji in iz-ven nje, in po popolnoma proračunjeni me-todi, delala propaganda za Karagjorgjeviče ter se je med srbski narod skušala zanetiti mržnja do sedanje vladajoče dinastije Obre-novićev. Pred kratkim je knez Peter Kara-gjorgjevič daroval znatno svoto za postavlje-nje spomenika svojem velikemu dedu. Isto-časno je izdal na srbski narod tudi prokla-macijo, v kateri je proslavljal zasluge svojega deda za Srbijo. Pozneje, ne dolgo temu, kakor smo bili omenili tudi v »Edinosti«, je pa izdal drugo proklamacijo, očitno naper-jeno proti Obrenovićem, ki je bila radi tega tudi zaplenjena. Pozneje so se začele po raznih inozemskih listih razširjati razne vesti o abdikaciji kralja Aleksandra ter se je ka-zalo na kneza Petra Karagjorgjeviča kakor bodočega kralja. Druge vesti so pa trdile, da se kralj Aleksander ne odreče srbskemu prestolu, marveč da samo proglasi kneza Karagjorgjeviča prestolonaslednikom itd. — Začel se je izdajati tudi srbski list »Topola«, ki dela propagando za Karagjorgjeviča in se pošilja v Srbijo v zaprtih kuvertah. Ta list se tiska v Budimpešti (!!!), a sodelujeta pri njem baje bivša ministra Vukašin Petrovič in dr. Vladan Gjorgjevič ter Jaša Nenadović in Zivojin Balugdić.

Z vsemi temi spletkami se je hotelo v Srbiji ter v inozemstvu pripraviti pot name-rovaneemu prevratu, ki so ga večeraj poskusili uprizoriti v Šabcu. Zanimivo (a vendar ne čudno!) je tudi to, da je vodstvo vsemu temu rovanju ravno v naši državi, v isti prečudni Avstro Ogrski, ki si hoče pridobiti vpliva v slovanski Srbiji s kolikor možno — protislovanski politiko.

Včeraj zjutraj se je torej hotel uprizo-riti ta sistematično pripravljeni prevrat in se je v ta namen zani pristaš in sorodnik pre-tendenta Petra Karagjorgjeviča, Rade Ala-vantić, odpeljal iz Mitrovice v Slavonijo (v nekdanji Granici) v čolnu čez Donavo v srbsko mesto Šabac na desnem bregu te reke. V njegovi družbi so bili neki Jurij Störk, Fran Ekner, Pavel Werner in Szerenez, torej Nemci in Madjari. Ta-koj, ko je Alavantić stopil na srbsko ozemlje, preoblekel se je v uniformo srbskega gene-rala ter pozval finančne stražnike, ki so stra-žili na meji, naj mu slede. Ti so res mislili, da je Alavantić srbski general ter so mu sledili na carinski urad, kjer je pozval še vse ostale finančne stražnike, naj se oborože s puškami ter mu slede. Od tu je šel na mu-nicipij, kjer je velel gasilecem, naj se oboro-žijo. Z vsemi temi se je podal potem na orožniško postajo, kjer je hotel tudi orožnike spraviti pod svoje poveljstvo, ter je pretel se smrtjo onim, ki ne bi ga hoteli ubogati. Dva izmed orožnikov pa sta pobegnila skozi okno ter sta vso stvar naznanila svojem povelj-niku, stotniku Atanaziju Nikoliću. Ta je takoj stekel na orožniško postajo ter dozdev-nega generala pozval, naj se legitimira ter naj pove, kaj da hoče imeti. Mesto odgovora je Alavantić ustrelil na stotnika Nikolića ter ga lahko ranil; na to je Nikolić iz samo-kreasa ustrelil na Alavantića ter ga zadel v prsa in noge. Alavantić se je smrtno ranjen zgrudil na tla ter pred smrtjo še priznal, da je postopal po nalogu kneza Karagjorgjeviča. Njegove štiri zgorajomenjene spremljevalce so razorožili in zaprli.

Pred zaključkom včerajšnje seje srbske skupščine je zbornični predsednik Popović prijavil skupščini ves dogodek, ki se je do-godil v Šabcu. Skupščina je vsprejela to naznanilo s klici »živio kralj!« Potem sta posl. Stanko Petrovič v imeu večine in Ljubomir Živković v imenu opozicije obso-jala ta atentat na zvestobo srbskega naroda do svojega kralja. Posl. Živković je povdar-jal, da je bil atentat organiziran na avstrijs-kega ozemlja ter je izrazil svoje prepričanje, da bo srbski narod vedno zvesto sledil svo-jemu kralju. Ta izjava je bila zopet vspre-jeta z navdušenimi klici »živio kralj Alek-sander!«

Iz Belegrada poročajo nadalje, da je Alavantić prinesel seboj iz Mitrovice tiskano proklamacijo, v kateri je izjavljal, da z istim doem prevzema diktaturo v Srbiji. Uvedena je stroga preiskava.

Tržaške vesti.

Ni bilo nepričakovano. Na ciklus člankov »Slovenska narodna organizacija« nam je »Slovenec« odgovoril v »kotičku za liberalce« tako le:

»Problem za »Edinost«. »Odkod kleri-kalizem?« To strašno zanimivo vprašanje si je staviha tržaška »Edinost« ter odgovarja: »Vsi znamo, da je klerikalizem prišel v Ljubljano z Missijo in iz Ljubljane se je razširil po drugih slovenskih krajih«. Vse drugače pa »Narod«. Ta pripisuje »klerika-lizmu« visoko starost. Že pred stoletji je ta zmaj drl Slovenec in jim pil kri ter kožo snemal in nazadnje jih je vse s kostmi in kožo utaknil v svojo bisago. Prosimo torej, da se »Narod« in »Edinost« pomenita med seboj vsaj o starosti »klerikalizma«. Toliko se piše o njem. Mi bi radi vedeli vsaj za starost tega gospoda«.

Mi smo osvedočeni, da ni to glas onih resnih konservativnih mož, ki se zbirajo okolo »Slovenca«. To je pač udarec znaega Missijevega nemškega hlapca po sloven-skem vprašanju in zato ne bomo reagirali!

Zavod sv. Nikolaja v Trstu ima svoj lastni dom! Sreča mi kipi radosti. Do zad-njega hipa sem se bala, no, sedaj je gotova stvar: naš zavod dobi svoj lastni dom! Želja, ki sem jo že davno gojila v svojem srcu, se je uresničila. S prva sem jo skrivala v srcu in nisem si upala izreči je do nikogar, ker mi je pamet pravila, da to so le sladke sanje, ki se ne uresničijo nikdar. No, te sanje sem vendar sanjala dalje, z mano so jih sanjale tudi druge rodoljubke, in glej: sanje so jele dobivati konkretnije oblike, nam pa se je začela, v nejasnih oblikah siicer, oživljati nada, da sanje morda vendar ne ostanejo le sanje za vedno...

Iz sanj so se porajale določne osnove, misel je dozorevala, a v najnovjši čas se je približala svojemu uresničenju. Ah, kako mi je plulo srce v radosti, ko sem mogla vsklik-niti: naš zavod dobi svoj dom, naš rod ob Adriji novo trdnjavo! In vendar, da-si je bila stvar gotova, sem se bala in tresla še vedno, da ne bi prav v zadnji hip prišlo vmes kaj nepričakovanega, ki bi strlo evetje na-šega veselja. No, ko je bila pogodba podpi-sana pred notarjem, bilo mi je veselje neka-ljeno od upov in dvomov in iz polne duše sem vriskala: dovršeno je!

Sedaj, ko smo storili ta važni korak, spominjam se zopet kaj živo, koliko nasprot-stva je bilo, ko smo ustanovljale naš zavod! Bilo je vseh možnih prigovorov. Pa tudi za-bavljive in zbadljive ni manjkalo. »Kajtreba tega!« »Kaj služkinjam naj bi snovali po-sebno društvo?!«

In še potem, ko je bil zavod ustanov-ljen, je bilo kritike, zabavljanja. Malokate-remu društvu se je menda bilo toliko boriti proti predsodkom in starokopitnosti, kakor se je bilo ravno zavodu sv. Nikolaja.

No, me pa nismo obupale, uverjene, da predsodki se morajo umakniti sledajoč pa-metnemu spoznanju. In res: predsodki so se začeli umikati polagoma, izlasti, ko so ljudje začeli spoznavati pravo bitstvo, naloge in na-mene zavoda, ko so videli, da zavodu ni na-men biti le navadna posredovalnica za službe, ampak zavetišče, pribežališče in vzgojevališče našim dekletam, bodočim ženam in materam! Tudi mož se je našlo, ki so umevali in upo-števali namen zavoda ter spoznavali njega korist in potrebo. Priznavali so, da isti sloni na pravi podlagi in da mu je pričakovati lepe prihodnosti.

Tem možem veljaj danes v prvi vrsti naša iskrena zahvala!

Oai so blagohotno slušali naše prošnje in jih uvaževali. Zasluge njihove ostanejo neiz-brisne: na tem, da so slovenska dekleta v Trstu dobila svojo streho, svoj — dom! To so isti možje, katerevidimo povsodi na delu... na nesebičnem delu za razvoj naroda. Njim na čelu on, ki je kakor mravlja, ki ne mi-ruje nikdar, ki vedno misli, vedno snuje in — izvršuje, naš dr. Gregorin, potem dr. Rybář, I. Ulčakar in drugi. Izraz najgloblje hvaležnosti naše naj vsprejme ves odbor »Tr-žaške posojilnice in hranilnice, te — skoro bi rekla — skrbne matere, ki svojim otroči-čim grade »domove« na vseh koncih in kra-jih. Tudi dosedanega lastnika kupljenega »doma« ne smemo pozabiti. Da-si nenašinec se je pokazal skrajno dobrohotnega in je se svojim postopanjem mnogo pripomogel, da se je mogla skleniti kupčija. Mož je upošteval človekoljubne namene zavoda in bi mogel služiti za izgled mnogokateremu slovenskemu županstvu. (Zvršetek pride.) — Zmagoslava.

Še ni konca. Pišejo nam: Neki naš človek je že junija meseca minolega leta na tuk. e. kr. namestaštvu vložil priziv proti zavrnitvi slovensko spisane prošnje za podeljenje domovinske pravice.

Magistrat je trebal skoraj šest mesecev, predno je mogel doznati — da ne zna slovenskega jezika; oziroma, predno se je gospoda na magistratu spomnila, da slovenski jezik — ni jezik mestne delegacije tržaške! Slavna vlada je pa držala priziv — obložen z vsemi potrebnimi dokumenti — s e d e m mesecev, ne da bi bila ukrenila, kar bi bila morala ukreniti!

Stranki se je reklo, da je nje priziv — sedaj na magistratu in to že od 3. februvarja t. l. Magistrat da ima nalogo rešiti vse doposlane mu prizive v teku štirih tednov.

Naš mož se pa ni zadovoljil s tem odgovorom, ampak je šel na magistrat, kjer so mu rekli, da je njegov priziv res tam, a da bo stvar še dolga — ker da imajo preveč dela! Radovedni smo, koliko časa bomo še čakali, predno se slavn. e. kr. namestaštvo poljubi energično nastopiti proti brezkončnemu zavlačevanju z definitivno rešitvijo vloženih prizivov!

Magistratovec je rekel našemu možu, da je bilo slabo to: na zavrnitev prošnje radi slovenskega jezika ulagati — slovenske prizive! Bolje bi bilo — tako je rekel — da bi bili iste prošnje ponovili v laškem jeziku, nego da delajo sitnosti!

Bravo šjor! Sedaj si povedal res pametno — le žal, da smo mi postali popolnoma gluhi za take sirenske »pie desiderie« naših »dobrih« magistratovcev.

Mi ne odnehamo! Mi smo kakor stena, ki se ne gane, tudi če jo še tako milo prosiš!

Da pa smo taki, ni naša krivda, ampak je to krivda onih, ki bi nam radi izruli naš jezik in ga nadomestiti z določ »si« — kar pa se ne zgodi nikdar! Ste-li umeli — nikdar! Kakor je vam vaš, tako in nič manjše je nam drag naš materini jezik, katerega ne zamenjamo za vse »sladkosti« na svetu in tudi ne za sladki »si«!!

Kje so rojanski družbeniki? Skrajni čas je že, da moramo odposlati denar in imena udov družbe sv. Mohora. Toda teh pogrešamo še v e l i k o število. Ne odlašajte več! Vsakdo, kdor se čuti dolžnega, vpisati v to družbo, naj se čim prej oglasi in vpiše pri poverjeniku, g. duhovnemu pomočniku v Rojano.

Samomor. V našem mestu se samomor tako strahovito množijo, da obhaja človeka kar groza, ko premišljuje o tem. Marsikateri teh samomorov se dogajajo bolj iz objestnosti, nego iz družega vzroka in so epidemijske naravi. Samomorski kandidati, vspeščujani po opisih družih samomorov, si domišljajo čisto, da si s takim činom pridobijo nekako junško slavo, ki pa mineva navadno še prej, nego je njihovo truplo položeno v grob, ker javnost, tudi če bi hotela, ne more misliti na jednega teh »junakov«, ko ima že naslednjega dne drug sličen slučaj pred seboj. Simptomatično je tudi to, da se večina samomorov dogaja po uživanju strupa. Možno je tudi, da samomorilni kandidat spekulira na to, da mu kdo reši življenje in da si tako pridobi nekako gloriolo mučeništva, ne da bi o tem žrtvoval svoje življenje.

Včeraj si je zopet jeden takih nesreč nezveč vzel življenje in sicer 19-letni brivec Ivan Bonifacio iz ulice Rivo št. 15. Dogovorila sta se baje s prijateljem, nekim 17 letnim Frandolinom, da se istega večera usmrtita oba. Bonifacio je res izvršil svoj sklep; ko je prišel zvečer domov, je poveljeral in se je potem podal v stranišče, kjer je popil steklenico strupa; vrata pa je pustil odprta, kar pričja, da mu bržkone ne bi bilo ravno najhujše ako bi mu kdo rešil življenje. Ker ga ni bilo dolgo iz stranišča, šli so ga domači iskat ter ga našli ko se je zvijal v bolečinah na tleh. Hiteli so potem po zdravnika, ki mu pa ni mogel več pomagati in maladenič je izdihnil svojo dušo v groznih mukah.

Baje ima tudi to žrtev na duši ona bolezen, ki se jej pravi nesrečna ljubezen. Bonifaciovega prijatelja, Frandolina, niso mogli še dosedaj najti. Ne ve se, da li je tudi on izvršil samomor — zastupil se je bil že je denkrat prej, namreč 28. m. m., a so ga rešili — ali je pa izginil kam.

Dražbe premičnin. V peek, dne 7. marca ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. e. kr. okrajnega sodišča za oivilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin:

ulica Farneto 27 A, hišna oprava; Sv. Mar. Magdalena zgoraj 289, hišna oprava; Ve liki trg, oprema v zalogi in razno; ulica dei Forni 12, hišna oprava; Barriera vecchia 24, ogledala; ulica Acquedotto 16, stroji.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplome r b 7. uri jutraj 6.0 ob 2. uri popoldne 12.5 C.° — Tlakomer ob 7. uri jutraj 764.2 — Danes plima ob 7.42 predp. in ob 8.22 pop.; oseka ob 1.17 predpoludne in ob 1.25 popoldne.

Društvene vesti.

Slovansko pevsko društvo bo imelo danes, v četrtek dne 6. t. m. pevsko vajo za moški zbor v prostorih »Del. podpornega društva« (ul. piccolo 1.) Za petek, dne 7. t. m., vabljeni so vsi, pevke in pevci, na vajo z orkestrom v telovadnici »Tržaškega Sokola« ob 8. in pol uri zvečer. Naprošeni so vsi, da gotovo pridejo. Nepozvanim ni dovoljen vstop.

Poziv. Na željo mnogih členov in nečlenov »Sokola«, naj bi se ustanovil nekak orkester sestoji iz narodnih močij, opozarja podpisani vse ljubitelje glasbe, da se morejo zglasiti, počenši od dne 6. marca t. l., vsaki torek, sredo in soboto od 8—10 ure zvečer v društveni telovadnici »Tržaškega Sokola« v ulici Coroneo št. 15.

Priljubljeni odsek.

Dramatično društvo v Trstu. Vse prijateljske dramatične umetnosti opozarjamo še enkrat na občni zbor tega, za kulturni razvoj našega naroda v Trstu, prevažnega društva. Kakor smo objavili že včeraj, vršil se bo ustanovni občni zbor dramatičnega društva v prostorih »Slovanske Čitalnice« v soboto, dne 8. t. m. ob 8. in pol uri zvečer po sledečem dnevnem redu: 1. nagovor predsednika osnovalnega odbora. 2. prečitjanje društvenih pravil. 3. razni nasveti in predlogi in 4. volitev odbora.

Slovensko občinstvo naj ne pozabi, da bo od razvoja tega društva, odvisen razvoj bodočega slovenskega gledališča v našem mestu! Kolikega pomena pa bo slovensko gledališče za naše socijalno in kulturno življenje? Preobširno bi bilo ako bi hoteli tukaj razpravljati o tem.

Konsumno društvo v Lonjerju (registrovana zadruga z omejenim poročtvom) bo imelo v nedeljo dne 16. marca svoj občni zbor v prostorih lastne krčme z nastopnim dnevnim redom:

1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo knjigovodje v delovanju društva. 5. Odobrenje bilane in računov za leto 1901. 6. Razni nasveti. 7. Volitev odbora.

Odbor priporoča členom društva, naj pridejo na zborovanje vsi in naj nikdo ne izostane.

Štefan Pečar, predsednik.

Moški podružnici družbe sv. Cirila in Metodija v Rojano so Mohorjani v Rojano po svojih poverjenikih darovali znesek treh let — 74 kron. Hvala lepa darovalcem in poverjenikom!

Vesti iz ostale Primorske.

× **Zanimive najdbe.** Iz Doline nam pišejo dne 5. marca: Na cestnih delih od Doline proti Kastelem našli so včeraj različne starine iz rimske dobe. In to ravno pod vašjo Socerb. Tam se tudi danes nadaljuje delo in je še stari: lončene posode, steklenice, orodja, plošč z napismi, posod z sežganimi človeškimi ostanki itd. Stvari so zanimive in bi bilo dobro, ako bi jih pregledal kakov veščak. Dosedaj izkopane stvari hrani naš gospod župan Pangerc. Izkopane stvari so bile okolo 1 in pol m zakopane.

Vesti iz Kranjske.

* **Župan mesta Ljubljane** je doposlal sv. Očetu nastopno čestitko:

»Njega Svetosti Leonu XIII. v Rimu.

Ob začetku 25-letnice Tvojega papeževanja, katerega si dosegel po izredni božji milosti ob nezmanjšanih močeh duha in telesa v Tvoji tako visoki starosti, se drznem v imenu starešinstva in ljudstva ljubljanskega, katero mesto je glava Kranjske: ni središče slovenskega naroda, sveti cerkvi katoliški z neizkvarjeno vero udanega, sporočiti Tvoji Svetosti najponižnejše in najspošiljivejše čestitke z željami in voščili, da

bi Vsemogočni Bog ohranil Tvojo Svetost še mnogo let na presveti papeški stolici v čast in slavo svete cerkve ter trajno tolažbo vernikov.

Župan: Ivan Hribar.

Odgovor se je glasil:

»Gosp. Ivanu Hribar, županu ljubljanskemu.

Tebe, starešinstvo in ljudstvo ljubljansko sveti oče zahvaljuje za udano čestitko in iz srca blagoslovlja.

M. kardinal Rampolla.

* **Aretiran detektiv.** Taka pa se ne dogaja vsaki dan, kakor je ta, o kateri čitavo v »Slovenskem Narodu«, da bi namreč policaj aretiral — detektiva. Ali dostavimo hitro, da le — psevdodetektiva. Brezposelni brivski pomočnik Teodor Burger se je potikal po ljubljanskem južnem kolodvoru. Ker slučajno ni imel nobenega družega posla, je hotel igrati za nekaj časa detektiva in je hotel aretirati nekega kmeta, češ, da je beračil po mestu. — A ko se je kmet branil, da on ni beračil, ker da ima dovolj denarja, je igra hipoma zadobila malec manje nedolžno in zelo sumljivo lice. »Detektiv« je namreč zahteval od kmeta, naj mu pokaže denar; in ko ga je kmet pokazal, je pa službena vnema »detektiva« narastla tako, da je zahteval od kmeta, naj mu izroči denar. Kmet pamenda ni bil letošen zajec; bržkone je prav tak siral »detektivovo« strogost ter je dogodek prijavil bližnjemu redarju, ki se je pridružil menjenju kmetovemu ter je »detektiva« lepo — odvel pod ključ. Kaj se če, ni se posrečilo.

Vesti iz Štajerske.

— **Združena tudi v smrti.** 51 let sta živela skupaj v zakonski zvestobi viničar Jakob Krofič in soproga mu Julijana pri sv. Egidiju. V četrtek dne 27. februvarja zvečer je Jakob zatisnil svoje oči: v petek popoldne, le dvajset ur pozneje, pa mu je sledila v večnost tudi zvesta soproga. Oba so položili v skupen grob, kjer sedaj tuli po smrti počivata združena in snivata svoj večni sen.

To je slučaj, ki vznbuja v človeku čut pijetete in globokega spoštovanja do spomina njiju, ki sta ostala združena tudi v smrti, to je blažilen kontrast tistim tragedijam, ko si možki in ženska z nasiljem končujeta življenje, zavedena po okuženi domišljiji, da sta tako heroičnim činom izkazala ali rešila svojo mejsebojno ljubezen.

Književnost in umetnost.

»Slovenke« II. številka je izšla s sledečo vsebino: »Učiteljica na deželi«, razprava, spisala X.; »Žari tam zunaj mladi dan«, pesem zložil Fran Žgur, Poddraga; »Šolska ikona«, I. povest dra. Laze K. Lazareviča, s srbskega prevela I. in F. Klemenčič; »Molitev«, pesem, zložila Utva, Trst; »Jože Plečnik«, članek spisal I. F.; »Moja duša«, pesem, zložil Fran Valenčič, Dunaj; »Socialni temelji pravstva«, razprava, spisala Berta Pappenheim, prevela Leda; »Najdenišnice na Ruskem«, članek, spisal I. F.; »Zla usoda«, pesem, zložil Fran Žgur, Poddraga; »Mučenica na kraljevskem prestolu«, članek; »Magdalena«, II. češki spel I. S. Machar, prevel Ant. Dermota, Praga; »Žensko vprašanje in naši narodni stranki«, članek, spisal Homu novus, Ljubljana; »Savinski venec: Na zidanem mostu, Mimo Celja, v pivarni v Židencu«, zložil Žiga Lajčakov-Mozirski; »Zavod sv. Nikolaja«; Nove knjige: »Magdalena« prevod iz lista »Naše Doba«; Ivan Cankar: »Knjiga za lahkomišelnice ljudi«, ocenil dr. Iv. M.; Knjige družbe sv. Mohorja: Fr. Malograjski: »Za srečo«, ocenil dr. I. T.; beležke.

»Slovenko« toplo priporočamo. Naročnina znaša 6 K na leto, za pol ali četrt leta razmerno. Naroča se v upravištvu ulica Molino piccolo št. 3. II. nadstropje. Posamezne zvezke je dobiti v tobakarni gosp. Lavrenčiča na trgu Caserma.

Brzjavna poročila.

Umirovljenje in odlikovanje.

DUNAJ 6. (B.) »Wr. Zig.« javlja: Njeg. vel. cesar je podelil načelniku računskega oddelka pomorske oblasti v Trstu, Frau Krallu, povodom njegovega umirovljenja, naslov vladnega svetnika.

Dekliški licej v Trstu.

DUNAJ 6. (B.) Minister za nauk in bogočastje je podelil mestnemu deklškemu li-

ceju v Trstu pravico javnosti in pa pravico obdržavati zrelostne izpite za leti 1901—1902 in 1903—1904 ter izdavat državna spričevala zrelosti.

Državni zbor.

DUNAJ 6. (B.) — Zbornica poslancev. — Mej došlimi spisi je interpelacija Sehönererja in tovarišev, v kateri se sklicujejo na to, da je vpliv slovanskega ministra-rojaka jako velik ter povdarjajo potrebo, da se temu ustvari protitežje po imenovanju vsaj jednega ministra, ki bo varoval interese in pravice nemštva.

Interpelanti vprašujejo, da-li je ministerski predsednik pri volji, nasvetovati kroni menevanje nemškega ministra-rojaka iz ne-parlamentariških krogov, potem, da-li je vlada pri volji enkrat pričeti s pripravi za določanje posebnega položaja Galiciji, in da-li vlada more opravičiti redno zapostavljanje nemških prosilcev o imenovanjih v državno službo slovanskim prosilecem na korist. Maj došlimi spisi je še neka interpelacija posl. Breiterja in predlog posl. Bazzanella, tičeči se mirovin pomožnih svečevikov katoliške vere.

Zbrnica nadaljuje podrobno debato o državnem proračunu. Posl. dr. Myrader je govoril o neodgovarjajočem načinu kakor so državni uradi nastanjeni v najetih hišah in je priporočal, naj se zasnuje osreden urad za javno stavbeno delovanje v varovanje ne le gradbeno tehniških, ampak tudi umetniških interesov. Poslanec Eldersch je tožil radi izvajanja zakona o zbirčevanju in radi delovanja političkih oblasti in policije nasproti delavskim organizacijam.

Vojna v južni Afriki.

WASHINGTON 6. (B.) Državni tajnik Hay je vsprejel danes predpoludne odposlanca Burov Wolmarana in Wessela kakor zasebnika. Govoril je z njima odkrito ter obljubil, da stori, kar je v njegovej moči, da se položaj Burov v južni Afriki zboljša. Povdarjal pa, da je v takih stvareh predsednik odločilno mesto.

Na to sta se odposlanca predstavila predsedniku Rooseveltu v njegovi knjižnici ter sta bila tudi tu vsprejeta kakor zasebnika. Ostala sta pri njem četr ure. Roosevelt ju je pazno poslušal ter je izjavil, da se Zjedinjene države ne morejo in ne smejo mešati v ta boj.

WASHINGTON 6. (B.) Na pritožbo burskih odposlancev radi ukrepanja konj, mežgov in živil za Angleža v južni Afriki, je odgovoril državni tajnik Hay, da ni nobena oblast v stanu zabraniti farmerjem ukrepanje produktov poljedelstva in živinoreja v kateri koli kraj sveta. Vlada Zjedinjenih držav da je bila vedno navtralna in ni nikoli storila ničesar, da bi preprečila ukrepanje blaga za Bure.

Aleksander Levi Minzi

Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.

TRST

TOVARNA:	ZALOG:
Via Tesa,	Piazza Rosario št. 2
vogal	(šolsko poslopje)
Via Limitanea	In Via Riborgo št. 21

Telefon št. 670.

Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršaje naročbe tudi po posebnih načrtih.

Cene brez konkurence.

ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO

Predmeti postavio se na na obroč ali založnico ranco

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

MIZARSKA ZADRUGA V GORICI

z omejenim jamstvom

naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela

prvo slov. zalogo pohištva

iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici

Antona Černigoj-a

katera se nahaja

v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.

(na desni strani cerkve sv. Petra).

Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Jakob Kosmerlj

— TRST —

ulica ss. Martiri št. 16
nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

jestvin in kolonijalnega blaga, delikates
in konserv.

Izbor raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v ulici **Bastione št. 2**
nasproti ženskem liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem
najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

Posojila

proti povratni v 7 in pol letih v dobri c. kr.
časništvu, vladni, mestni in železniški urad-
niki ter vdove kakor tudi uradniki podjetij
in privatni uradniki, ki so udje kakoga pen-
zijekega zaklada.

Posojila se dajejo proti varščini na ne-
premičnine, urednostne listine, renté, vžike,
zavarovalne police itd.

Obrniti se na **Hinko Giberti**, ul. Canale 7 I.

Novi tržaški

pogrebni zavod!

Podpisani ima čast javljati slav-
nemu slovanskemu občinstvu, da je
gor imenovani pogrebni zavod po raz-
nih zaprekah, zopet v narodnih rokah.

Oprave ima take in toliko, da
zamere prirediti vsakovrstnih pogre-
bov. V prodajalnici na **lesnem trgu**
št. 4 (pred kavarno »Armonia«) ima
strankam na razpolago vse potrebno
za kinčanje mrtvaških odrov, kakor
venice, vsakovrstne cvetlice, mrtvaške
obleke, krste sveče itd. Pripravlja
se vsakovrstnih slovanskih napisov
na trakove za mrtvaške venice in se
postrže tudi s pravilnimi nagrobnimi
napisi.

Nadejajoč se, da nas sorodniki
obiščejo pri vsaki žalostni priliki se
belježi udano

Pogrebni zavod.

Švicarska urarska obrt.

Smo 16 K.

Naznanjamo vsem
veščakom, častnikom
poštunim, železniškim
in redarskim urad-
nikom kakor tudi
vsakomur ki rabi
dobro uro, da smo
oprežili edino raz-
prodajo novoznaj-
dene originalne gen-
ske 14-karatne re-
mont. ure zlatega-
elektro-plaque, se-
stav glashütte. Te
ure imajo protimag-
netične preciziz k
urni stroj so najtačnejše regulirane in preskušene
in dajamo z vsako uro 3-letno pisarno jamstvo. Okrov
ki je sestavljen od treh odoččnih pokrovcov, je
moderno in krasno izdelan ter napravljen iz novo iz-
najdene ameriške goldinske kovine ter prekrit
14-karat. zlatom, tako, da je podoben čistemu zlatu,
in veščaki jo ne morejo razločevati od prave ure, ki
velja 200 kron. Edina ura na svetu, katera ne zgubi
nikoli zlatega lica. Sprejeli smo v 6 mesecih 10.000
dodatnih naročb in okoli 3000 pohvalnih pisem. Cena
uri za gospode ali dame je 16 kron poštuna in col-
nina prosta. Vsaki uri je brezplačno pridejam moš-
niček od usnja. Krasne in moderne veržice od zla-
tega plaque za gospode ali dame (tudi ovrtnjice) po
3 — 5. — in 8. — K. Ako ura ne ugaja, se sprejme
nazaj v celoti se nima nobenega rizika. Razpo-
šiljanje po poštne povzetju ali predplačil.

Naročbe je pošiljati na **Razpošiljanje ur**
„Chronos Basel (Švica)“. Za pisma v Švico je
staviti znamko za 25 stot., na dopisnice 10 stot.

Prodajalnica izgotovljenih oblek

„Alla città di Trieste“
tvrške

EDVARD KALASCH

Via Torrente št. 34

nasproti gledališču „Armonia“
s krojačnico, kjer se izvršujejo obleke
po meri in najugodnejših cenah. V pro-
dajalnici ima tudi zalogo perila za
delavski stan po izvenredno nizkih cenah.
Izbor boljših in navadnih snovij.

VELIK IZBOR

izgotovljenih hlač za delavce

kakor tudi blaga za hlače, ki se na-
pravijo po meri.

Stanje hranilnih vlog:
15 milijonov K.

Rezervni zaklad:
okroglo 350.000 K

Mestna hranilnica ljubljanska

na mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 do 12. ure dopoldne in jih obre-
stuje po 4% ter pripisuje nevzdržene obresti vsacega pol leta h kapitalu.
Rentni davek od vložitnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zara-
čunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada
mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vse
svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti
to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih
otrok in varovancev.

Delarne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom
c. kr. poštne hranilnice. Poštno-hranilnične sprejemnice do-
bivajo se brezplačno.

Tehnični urad.

Ustanovljeno 1877.

Zaloga strojev in železja.

SCHNABL & Co. - TRST

Via delle Poste vecchie (vogal Via Vienna).

Glavni zastop železja in tovarniških strojev.

Naprava obrtnih podjedb vsake vrste.

Inštalacija strojev in parnih kotlov.

Motori na plin, bencin in petrolej sestava „Otto.“ Motori na plin in vodno moč.
Naprave električne luči. Napeljave električne moči. Vodne naprave itd.
Naprave za centralno kurjavo in ventilacijo. Naprave kopališč, klosetov itd.

Zaloga cevij za vodo, plin in par.

Materijal za stavbišče.

Stroji vseh vrst. Vodne sesalke vseh sestavov. Odri za stroje in kotle.
Pripadki. Kovine. Predmeti od gome. Železe traverse in kolesa. Cement
»Portland« in »Romano«. Olja za kolesa in masti.

In v obče vsi predmeti za obrtna podjetja.

Tvrdba je izvršila dosedaj nad 200 obrtnih naprav,

med kojimi:

- 12 žag za obdelovanje lesa in priprav-
ljanje dog.
- 36 vodnih napeljav.
- 17 tiskarn in kamnotiskarn.
- 13 mehaničnih delavnic.
- 31 podjetij za čiščenje in pečenje kave.
- 7 naprav za izdelovanje praha proti
mrčesom in drog.
- 16 naprav za kurjenje z gorko vodo in
parom.
- 12 sladličarn, pekarn, tovarn za biškot
in konfete.
- 32 napeljav električne luči.

Kakor tudi: Tovarne za kože,
Tovarne za obleko itd.
Perilnice,
Predilnice,
Tovarne za parafin in cerezin,
sardine,

Mline,
Podjetja za napravljanje soli,
Tovarne za delati zamaške,
Stiskalnice olja,
Naprave za vodno slo,
Tovarne za šumeče vode,
Distilerije,
Podjetja za čiščenje in nakladanje žita.

V ta namen je bilo postavljenih: 151 motorjev na plin in petrolej in 65 parnih strojev

Stavbinsko
podjetje

G. TÖNNIES

Stavbinsko
podjetje

Ljubljana.

Tovarna za mizarsko orodje in parkete, stavbinsko in umetno ključarstvo.

Delavnica za konstrukcijo železa itd.

Sprejema naročbe za vsakovrstna mizarska dela kakor: kompletne okna za cele
stavbe in izločna okna na vreteno, vrata, portale, oprave za prodajalne in družega
pohištva v vseh zlogih. — Podovi mehki in trdi vseh vrst kakor: deševce, parkete,
od jermena in naradnega lesa. Kompletna stavbinska kovaška dela, stopnice,
ograje, žične mreže, železne zatvornice na vreteno ita. itd.

Proračuni brezplačno.

Reference prve vrste na razpolago.

Podpirajte družbo Cirila in Metoda!

Razprodaja po jako znižanih cenah.

REDKA PRILIKA.

Ker moram v dveh mesecih razprodati dobro poznano zalogo

E. ROTTENBERG, ulica Caserma št. 1, I. n.

obstoječo iz snovij za moške in ženske obleke, najnovejše novosti za spomlad in poletje,
izgotovljene obleke za moške in dečke, izgotovljenega perila za moške in gospe, kravat,
in ovrtnikov, zapetnikov, spodnjih srajc od volne in bombaža, spodnjih hlač itd. Proda-
jam vse po neverjetno nizkih cenah. Ker so bile cene, katere je držal E. ROTTENBERG
jako nizke, se opozarja slavno občinstvo, da so se iste sedaj še bolj znižale in se blago
— — — prodaja sedaj po jako nizkih cenah. — — —

Kdor se hoče prepričati mora poskusiti!

Obiščite manufakturno dvorano ulica Caserma št. 1, I. nadstropje.

Tomsig Ludvik

v Gorici, ulica Morelli št. 30.

DELAVNICA

za pozlačevanje in dekoracije

Sprejema vse v to stroko spadajoče
poprave, toliko za cerkve kolikor za
zasebnike. Velika in izbrana zaloga
latev za okvirje in drugih predmetov
po zelo nizkih cenah.

ŠTEFAN CRUCATT

ornamentalni kamnosek.

TRST. — Via della Pietà št. 25. — TRST.

izvršuje iz istrskega mramorja in kraškega
kamnja vsakovrstna od najnavadnejšega do
najlepšega in kompliciranega dela.

Specijaliteta za napisne plošče in nagrobne
spomenike.

Velika zaloga slane ali žaganega mramorja
v različnih merah belega ali barvanega.

Specijaliteta za pohištvo.

Sprejema naročbe za cerkve, altarje, kakor
tudi za podobe bodisi bele ali barvane.

Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih
cenah.

Proti

kašlju in kataru

kakor tudi proti

- - hripi (influenca) - -

naj se uporabljajo edino le

katramne pastilje Ravasini

skatljica po 80 stotink.

Proti

zagrljenju in grlobolu

se priporočajo

Ravasinijeve pastilje

od ogolunjene sladke škorje

skatljica po 60 stotink.

Vdobja se v

LEKARNI RAVASINI

v Trstu, Piazza della Stazione št. 3.

kakor tudi v lekarni Piccola Jeroniti, Luciani, Vi-
tali & Vardabasso; v Reki: lekarna Prodani; v
Gorici lekarna Cristofolini in Pontoni.

Teodor Slabanja

srebrar

v Gorici, ulica Morelli št. 2,

priporoča prečast. duhovščini za izdelo-
vanje cerkvenih posod in orodja. Pri-
pravo cerkvenega orodja olajšuje
revnim cerkvam s tem da daje tudi
na obroke. Obroke si pa preč. p. n.
gospod naročevalec sam lahko določi.

Prvo primorsko podjetje za
razpošiljanje in prevažanje pohištva

Rudolf Exner

Trst. — Via della Stazione 1366 — Trst.
Telefon 847.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje
pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na
najboljši način in po zmernih cenah. Nakla-
danje in prevažanje pohištva po železnici in
morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor
tudi iz hiše v hišo po celim mestu ali okolišč-
s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše
konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovčkov, za-
bojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljatve vsake vrste in
kamor si bodi.

Splošne slovenske gospodinje!

Zahtevajte pri svojih trgovcih

NOVO

Ciril-Metodijevo

cikorijo.